

Ελλάδα, ΕΟΚ και Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα

/ [Πεμπτούσία](#)

Η πρώτη περίοδος (1981-1985) χαρακτηρίζεται από έντονη αμφισβήτηση ορισμένων σοβαρών πτυχών της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Παράλληλα, επιδιώχθηκε η αναθεώρηση της θέσης της χώρας στην Κοινότητα με τη διαμόρφωση ενός «ειδικού καθεστώτος» σχέσεων και ρυθμίσεων.

Αρχικά είπαμε ότι την 1η Ιανουαρίου 1981, η Ελλάδα γίνεται επίσημα το 10ο μέλος της ΕΟΚ. Λίγους μήνες αργότερα (Οκτώβριος 1981) ανήλθε στην εξουσία το ΠΑΣΟΚ, που αντιμετώπιζε τουλάχιστον με σκεπτικισμό την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Το ΠΑΣΟΚ ήταν το κόμμα που είχε καταψηφίσει στη Βουλή την πρόταση για ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Κατά την περίοδο 1981-1985 η πολιτική των ελληνικών κυβερνήσεων απέναντι στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα στηρίχτηκε σε δύο κύριες εκτιμήσεις:

α) ότι δεν συνέφερε πλέον την Ελλάδα να αποχωρήσει από την ΕΟΚ, γιατί το κόστος θα ήταν μεγάλο και

β) ότι η Ελλάδα θα έπρεπε μέσα στην ΕΟΚ να προσπαθήσει, διαφοροποιούμενη από

πολιτικές που έκρινε ότι ήταν βλαπτικές για τα συμφέροντά της, να βελτιώσει τη θέση της.

Στο πλαίσιο αυτό, Η Ελλάδα υπέβαλε, το Μάρτιο του 1982, υπόμνημα -μνημόνιο με το οποίο ζήτησε πρόσθετες αποκλίσεις από την εφαρμογή ορισμένων κοινοτικών πολιτικών καθώς και πρόσθετη οικονομική ενίσχυση για την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας[1].

Ένα χρόνο αργότερα, το Μάρτιο του 1983, το Μνημόνιο έγινε αποδεκτό, αναγνωρίστηκε η ιδιαιτερότητα της Ελλάδας, αναβλήθηκε η εφαρμογή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) προωθήθηκαν ειδικά προγράμματα για την αύξηση αναλήψεων από την ΕΟΚ και θεσπίστηκε ειδικός κανονισμός για τον γεωργικό τομέα, αλλά το 1983 γίνεται υποτίμηση της δραχμής[2].

Τον Δεκέμβριο του 1984 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου η Ελλάδα δηλώνει ότι δεν θα έδινε τη συγκατάθεσή της για τη διεύρυνση της ΕΟΚ με την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, αν δεν υιοθετούνταν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ)[3]. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνώρισε ως βάσιμο το αίτημα το οποίο ουσιαστικά ικανοποιήθηκε με την έγκριση, το 1985, των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ). Η σημασία των ΜΟΠ όμως ήταν πολύ μεγαλύτερη των πρόσθετων πόρων που εγκρίθηκαν τότε για την Ελλάδα γιατί εγκαινίασαν την προσπάθεια για την ανάπτυξη διαρθρωτικής πολιτικής από πλευράς Ε.Ε., η οποία αποκρυσταλλώθηκε το 1988 στη νέα διαρθρωτική πολιτική, το πρώτο «πακέτο Delors»[4].

Στο δεύτερο εξάμηνο του 1983, η Ελλάδα ανέλαβε για πρώτη φορά την προεδρία του Συμβουλίου Υπουργών της ΕΟΚ, γεγονός που την υποχρέωσε σε μια κινητοποίηση τμήματος της δημόσιας διοίκησης και εκμάθησης πολλών κοινοτικών πρακτικών. Παράλληλα έκανε πολλούς εργαζομένους στη δημόσια διοίκηση να εξοικειωθούν με τα διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα.

Τέλος, στα γενικότερα θέματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, και ειδικότερα στις προσπάθειες και τα σχέδια για την εμβάθυνση της ενοποίησης στο θεσμικό, πολιτικό και αμυντικό τομέα, η Ελλάδα υπήρξε ιδιαίτερα επιφυλακτική την περίοδο αυτή. Ενώ πολλές διαρθρωτικές αλλαγές που έπρεπε να γίνουν όπως στην Εκπαίδευση, στην Υγεία και στη Δικαιοσύνη αναβλήθηκαν δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ[5].

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] Αυτόθι.

[2] Δ. Σταμπόγλης, «Από τις τρεις υποτιμήσεις της δραχμής στο «σκληρό» ευρώ. «Αναδρομή» στις σχέσεις της Ελλάδας με τις χώρες της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 31/12/2006.

[3] Αυτόθι.

[4] «Η πορεία της Ελλάδας στην Ε.Ε», <http://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stin-ee/i-poreia-tis-elladas-stin-europaiki-enosi.html> (2013).

[5] Δ. Σταμπόγλης, «Από τις τρεις υποτιμήσεις της δραχμής στο «σκληρό» ευρώ. «Αναδρομή» στις σχέσεις της Ελλάδας με τις χώρες της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 31/12/2006.

Το παρόν άρθρο αποτελεί τμήμα της εργασίας «Οι προοπτικές της Ελλάδας στην Ε.Ε.» της Δρ. Ειρήνης Αρτέμη, PhD, MA. που η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ θα δημοσιεύσει σε συνέχειες